

וארטים לפרשת השבוע

פרשת כי תשא. הנה הפרשה היא קלט פסוקים, ולמעלה משמונים הפסוקים הראשונים נקראים לעליות כהן ולוי. ואומר האוסטרווראז שהטעם הוא ע"פ מה שכתב המג"א קלח ד שלא להעלות לתורה סומא בפרשת התוכחה מפני שאי אתה רשאי לקרות פרשת מומין בפני בעלי מום. והשתא ניחא דהנה ישראל חטאו בעגל וא"כ כולם בעלי מומין בזה, לכן לא עוליים בזה ישראל לתורה אלא רק כהן ולוי.

ל יח. ונתת אותו בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים. פסוק זה עוסק בכיור ויש לעיין למה כתוב ונתת 'שמה', למה לא די לכתוב ונתת 'בו מים: וי"ל דאיתא בגמ' שדין קידוש ידיים ורגלים הוא בין אהל מועד למזבח. ולכן כתוב ונתת שמה מים והיינו שיש דין ליטול את הידיים וקידוש שם. משך חכמה.

ל יא – יג. וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא וגו' זה יתנו מחצית השקל. יש לעיין מה טעם כתב לאמר, הרי זה לא דין לאמר ולא דין לעשות? וי"ל, אומר רבי משה דרשן ב"מ מסורת הברית ע"פ מה דאיתא בירושלמי שקלים ג ב, שכאשר התורם נכנס לתרום שקלים לצורך קרבנות ציבור הוא צריך לדבר בפיו מהרגע שנכנס עד שייצא כדי שלא יחדשונו שנתן ממעות הלשכה בתוך פיו. ולפי"ז י"ל וידבר ה' אל משה לאמר שיאמר כל הזמן בשעת הניתנה.

ל יד. ושמתם את השבת כי קודש היא לכם. יש להקשות הרי ציווי זה נאמר בפרשת יתרו בצורה שונה, ששם כתוב ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וכי' ולמה כאן נאמר רק ושמתם את השבת? וי"ל ע"פ הרמ"א אור"ח רצ. שכתוב שפועלים בשבת שאינם עוסקים בתורה כל ימות השבוע יעסקו בשבת בתורה יותר מהת"ח, והת"ח ימשיכו בעוגג האכילה ושתיה. וכן הביא אב"מ מהירושלמי ומדרש תנחומא שכתבו כך. ואי"ל י"ל בפרשת יתרו נאמר הדין הזה לפועלים שעובדים כל ימי השבוע לכך כתב ששת ימים תעבוד, ויום השביעי שבת לה' אלוך היינו כל השבוע תעבוד ויום השביעי תשבות לה' – שתלמד תורה. משא"כ כאן שכתוב ששת ימים יעשה מלאכה היינו שיעשה בשבילך מלאכה, אז ושמתם את השבת כי קודש היא לכם והיינו ושמתם תתענגו באכילה והיינו לכם.

ל יד. מחלליה מות יומת. הירושלמי בשבת מביא מעשה על ר' חייה שראה אחד תולש עשב בשבת. הלך למחר וכתב לו מחלליה מות יומת. וקשה למה המתין למחר ולא הלך לומר לו מיד: וכן למה למחר כתב ולא שתפק באמירה? וי"ל, אומר הגאון ע"פ מגילה כד. דאיתא שם שרבי חייה קרא לאות ח ה ובמקום וחיכיתי קרא והיכיתי. ולכן אם רבי חייה היה אומר להם מיד זה היה נשמע מהלליה מות יומת, ולכן חיכה למוצי"ש ואז כתב.

ל טו. ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון. תיבת יעשה כאן נכתבה בלשון שיעשה מאילו המלאכה והיייתכן שכך הוא? וי"ל, אומר הטורי זהב על התורה, דהנה מצינו בחסיד אחד שנפרצה לו פרצה בגדר שדה ונמלך עליה לגודרה וזכר שישבת הוא ונמנע ולא גדרה ונעשה לו נס ועלה בו צלף שממנה היתה פורסתו וכי' גמ' בשבת קט. וא"כ י"ל שהתורה אומרת לנו ששת ימים יעשה מלאכה והיינו שיעשה לבד וזאת בתנאי שביום השביעי שבת שבתון קודש לה' שאף במחשבה שלך תשבות לה' ולכן גם כפל וכתב שבת שבתון.

ל יז. כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי. וקשה מאוד מדוע כאן כתוב רק שמים וארץ, ואילו בפרשת יתרו כתוב כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בס. למה כאן התעלם ממים? וי"ל דאיתא בירושלמי בעי"ז שאלכסנדר מוקדון לקח נשר עלה עליו ועף יחד אתו לשמים עד שראה את כל העולם ככדור ומשם צייר שהוא עצמו מחזיק כפי ידו את כל העולם חוץ מהים, ואומר כי המפרשים על הירושלמי כתב הים הוא לא צייר כי גם הגוים מודים שאת הים הקב"ה עשה. והנה כאן ברשי"י פסוק יג את שבתותי תשמרו כי אות היא בני ובינכם לדעת כי אני ה', כותב רש"י שהכוונה היא שהאומות ידעו כי אני ה'. וכיוון שכאן זה הולך על ידיעת האומות הרי הם כבר יודעים שהקב"ה עשה את הים, אז מה שצריך לידע אותם זה רק ש'הי עשה את הים, אז והארץ.

ל יב. ויחל משה את פני ה' אלוך ויאמר למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים וגו' למה יאמרו מצרים לאמר בועה הוצאתם מהרוג אותם בהרים. הנה חז"ל אמרו על הפסוק כי שחת עמך היינו הערב רב שנקראים עם. ורק הם עבדו עי"ז ועם ישראל נענש עבור שהם לא מחו. והנה דין הוכח תוכיח הוא מצוות עשה שנעשים עליה רק בעידא דריתחא. והנה חז"ל אומרים שמבמת תורה הוצאתם כפה עליהם הר' והארץ.

כגיגית ומכאן מודעה רבה לאוריתא שאם הקב"ה יתבע אותנו לדין נוכל לומר לו שקיבלנו התורה בכפייה ובאונס ואנו פטורים מלקיימה. והנה כל זה נאמר לערב רב אך לעם ישראל שיצא מצרים לא נאמר דין זה כי עליהם נאמר בחז"ל אנכי ה' אלוך אשר הוצאתיך שעל מנת כן הוצאתי אותך מארץ מצרים (שמו"ר כט ג) וממילא כשיש טענה לערב רב יסולק חרוץ האף מישראל על שלא מיחו בהם. והוא שאמר משה רבינו למה ה' יחרה אפך בעמך בישראל שהם עם של קב"ה על שעברו על מצוות עשה דהוכיח תוכיח דכיון שיש חרוץ אף על הערב רב הוי עידא דריתחא ונענשים ישראל וא"י לפוטרים בטענה שקיבלו באונס שהיה אשר הוצאת מארץ מצרים והיו חיביים לקבל עליהם עול מלכות, ומי"מ כיוון שטענת אנוסים היינו מועילה לערב רב ממילא נסתלק חרוץ אף ולא הוי עידא דריתחא ושוב אין נענשים על שעברו על מצוות תוכיח ולכן שוב מחרוץ אפך על הערב רב והנחס על הרעה ולעמך. פנים יפות.

ל ב יט. ויחר אף רבינו וישלך מידינו את הלוחות. לכאורה יפלא על משה רבינו האידן שבר את הלוחות והלא אמרו חז"ל המשבר כלי בחמתו יהא בעיניך כעובד עי"ז. ועוד שהקב"ה כאן אמר לו אשר שברת – ישר כח ששיברת, ואיך נאמר דבר כזה על המשבר בחמתו. וי"ל דהנה מצינו בתנ"ת כא: ובסורה הייתה מגיפה ובשכונות של רב לא פגעה המגיפה ואומרת הגמ' שזה לא בגלל רב אלא בגלל איזה חסד אחר שנעשה של פסקה המגיפה. ולכאורה קשה הא זכויות רב הם עצומות לאין ערוך יותר מזכויות כל אדם, היות רבעם תורתו והן במעשי הקדושים, ומתוך עיי"ה המלבטים שום כשיש לאדם זכויות הוא לא יכול להציל על עוון הדור אא"כ יש לו שייכות בעבירה שלהם, ולרב לא היה שום שייכות בעבירות שלהם. והנה משה רצה לכפר על העי"ז של הדור ובשביל"ז צריך איזה שייכות לחטא וזה לא היה למשה, לכן הוא מסר נפשו וחטא כדי שיהיה לו חלק בחטאם ועי"כ יוכל להגן עליהם בזכויותם וזה מה שאמר לו הקב"ה ישר כח ששיברת, והיינו שהיה מרוצה ממה שעשה משה. כנסת יחזקאל.

ל ב לא. אנה טעם הנה חטאה גדולה. כי להבין מדוע הגדיל משה רבינו את החטא ואמר חטאה גדולה, היה לו להמעיט כדי לסגור על עם ישראל. וי"ל שהכלל הוא שחטא הוא שבוגג, וא"כ זאת היתה כוונת משה חטא העם חטאה גדולה והיינו שווגג גדול לכן יש למחול ולסלוח להם. האדמו"ר מבע"ל.

ל ב. אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך. הלשון כאן קשה כי לכאף צריך לכתוב אם תשא חטאתם מוטב, ואם אין מחני וגו'. וי"ל ע"פ רש"י שכותב שאחר חטאה העגל אמר לקב"ה למשה לך רד מגדולתך כי כל הגדולה היא בשביל ישראל, ומשה בא להתפלל לקב"ה והוא חשב מנגיעה כאילו הוא מתפלל בשביל גדולתו, ולכן הוא אמר לקב"ה גם אם תשא וגם אם לא תשא חטאתם, מחני מספרך, ז"א שלא לכבודי אני מתפלל כי ממי"ן אני רוצה שתמחק אותי מספרך, ולכן אמר אם תשא חטאתם וגם אם אין אז מחני נא.

ל ב. לז. ואם אין מחני נא מספרך ויאמר ה' אל משה מי אשר חטא לי אמהנו מספרך. וי"ל, אומר האדמו"ר מוהרי"ש מבע"ל, דביאור הפסוק הוא כך הנה איתא בגמ' בשבת דהמשבר כלים בחמתו כאילו עובד עי"ז ולכן שבר משה את הלוחות ואמר לקב"ה ראה גם אני כביכול עובד עי"ז, ולכן אם תשא חטאתם בסדר ואם לאו מחני נא מספרך, תמחק גם אותי שגם אני עובד עי"ז. ועי"ז עונה הקב"ה בלשון תימה מי אשר חטא לי אמהנו מספרך? דהיינו האם מי שחוטא לי אני אמהא אותו מספרך!?! כיוון שהחטא הוא בשבילי אני לא אמהא אותך מספרך.

ל יז. ויאמר ה' אל משה גם את הדבר הזה אשר דיברת אעשה. אמרו חז"ל כל הנביאים התנבאו ב'ה' הוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר. הנה כשחטאו בני ישראל בעגל אמר לו הקב"ה לך רד מגדולתך ברכות לב. וכשירד משה מגדולתו ג"כ התנבא בכה כמו שנאמר ויאמר להם **כה** אגרם ה' עבור ושובו וגו' וכעת כשנתרצה לו הקב"ה אמר לו גם את **הדבר הזה** אשר דיברת, והיינו מה שהתנבאת בלשון זה הדבר, אעשה, כלומר שאני אשיב אותך למדרגה הקודמת שתנבא בזה הדבר. בעל המנחת חינוך.

לז ו. ורב חסד ואמת. הנה ביג' מידות של רחמים אהנו מזכירים ורב חסד ו'אמת'. וקשה הרי **אמת** הוא לא רחמים אלא הוא דין כי אם הולכים לפי האמת הרי מגיע לנו עונשים גדולים? וי"ל דהנה הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה ומעניש אותם על עבירות קלות מאוד עונשים כבדים, כמו שראינו הרבה בתורה אצל ראובן שבלבל יצועי אביו ואצל משה ועוד. והנה ישנם כאלה שהם לא באמת צדיקים הם רק מתנדנים חזק בשמו"ע וכדו', עושים בגלוי מעשים עם הרבה רעש ופרסום, אבל בתוך הבית הם קשים ומנהגם רע. ואם הקב"ה יתנהג עמם כמו שהם נראים אז הם ייעשו

פרשת כי תשא תשפ"ב

קשות. מה עושה הקב"ה, הוא מתנהג עמם באמת, היינו כמו שהם באמת שווים, וכך הוא מעניש אותם פחות ולא כמו שהם נראים צדיקים וזהו מידת רחמים.

לז ח. וימהר משה ויקוד ארצה וישתחו. איתא במדרש (רוב המדרשים כאן בימארו כן ועיין ברבנו בחיי וזקוני) למה משה מיהר? משום ששמע פוקד עוון על שלשים ועל רבעים הוא פחד שמא הקב"ה יפקוד על חמישים וכי' מיד הוא בחז"ל פוקד את חרוץ האף. וקשה הא מבורא בחז"ל שפוקד עוון על שלשים ורבעים הוא אחד מני' מידות של רחמים, שהוא רחום ולא פוקד כל העונשים על אדם אחד, אלא מפזר אותם בהרבה דורות שלא ייווצר מצב שאחד יקבל עונש גדול, ומאחר שמידה טובה היא למה נתיירא משה? וי"ל, אומר החי"ד ע"פ שבת קכ. : מפנים אפי' ארבע עשרה קופות ופרך השתא חמש ארבע מיבעי, ומתצרינן ארבע וחמש כדאמרי אינשי ואפי' טובא, אבל אם מפרט ארבע חמש ושש אז הכוונה היא בדווקא. וא"כ כשהקב"ה אמר על שלשים ורבעים, מיד רץ משה לעצור כדי שלא יהיה שלוש בלבד, אלא רצה שישאר כדאמרי אינשי ארבע וחמש ולא יותר, והיינו לכל הדורות.

לז יא יג. שמור לך את אשר אני מצווך היום. כי את מצובותם תתצון ואת מצבותם תשבדו ואת העגול תכרותו. הטעם שנאמר כאן מיד לאחר חטא האשרו להכרות את העי"ז של הכנענים, י"ל ע"פ הגמ' בע"ז גג: שהיא שואלת איך יכלו הכנענים לאסור את עצי האשירה שבארץ כנען הלא אר"י ירושה לנו מאבותינו והעצים שייכים לישראל ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו, ויתרצה עם הגמ' שכאשר ישראל עשו את העגל אז גילו דעתם שניחא להם בעבודת כוכבים ורק אז נאסרו האשרים וכאילו הכנענים קיבלו רשות מישראל לעבוד עי"ז בשליחותם. ולכן מיד לאחר שחטאו בעגל בא הציווי לשרוף את האשירה ולכן גם כתב את אשר אני מצווך היום דוקא כי עד היום לא נאסר. אור יקרות. ועיין עוד במשך חכמה כעין זה.

לז יז. ויאמר ה' אל משה לא תעשה לך את חג המצות תשמורו. קצת תמוהה הסכיכות בין הפסוקים הנ"ל כי מה הקשר בין ע"ז לפסח? וי"ל, אומר האמרי אמת, דהנה איתא במגילה יב שהטעם שהתחייבו כליה בימי אחשוורוש הוא משום שהשתחו לצלם. ובמגילה טו איתא שמרדכי ביטל את יום הראשון של פסח וציווה להתענות בו בגלל שהשתחו לצלם. וזה מה שכתוב אלוהי מסכה לא תעשה לך כדי שאת חג המצות תשמור. (עו"י"ל בדרך צחות שבפסח יש הרבה מחמירים ומדקדקים במצוות עד כדי כך שכשרואים שמישהו מבני ביתם שלא נהג כחומרתם הם מתמלאים כעס, וכל הכועס כאילו עובד עי"ז. ולכן נאמר לא לעבוד עי"ז אפילו בחג הפסח).

לז כ. ויאמר לא תוכל לראות פני כי לא יראני האדם וחי. לכאף יש לתמוה הלא ממי"ן אם ה' רוצה שיראה אותו ויחיה הרי הוא יכול לעשות את זה. ואם נאמר שאין למשה זכות לראות את ה' היה צ"ל כי אין איתא ראי לראותני? וי"ל, אומר רבי צבי פסח פרנק, הנה איתא בחז"ל (ספרי דברים שנו. ובעוד מקומות) שבכדי שלא יהיו טענות לאומות העולם הביא הקב"ה לאומות נביא כשכתוב אדם הכוונה לישראל בלבד. וא"כ הקב"ה משיב למשה כיוון שלא יראני ה'אדם והיינו בלעם הנכרי לכן אינו יכול שגם אתה תראני, כי אם אתה תראני תהיה לגויים טענה שבלעם לא ראה, אבל בעקרון משה יכל לראות ולחיות.

לז כב. וחג האסיף תקופת השנה. יש לעיין מה הטעם אין אנו עושים את חג הסוכות (האסיף) בפסח מאחר והחג הוא זכר ליציאת מצרים ועניי הכבוד. מתוך הגאון (מובא על הבי"י תחילת הלכות סוכה) כיוון שלאחרי שחטאו ישראל בעגל פסקו עניי הכבוד, ורק בטו תשרי חזרו עניי הכבוד בעת שהחלו בבניין המשכן, ולכן כיוון שמצוות סוכה היא זכר לעניי הכבוד עשו זאת בתשרי. ולפי"ז י"ל נמי למה בחומש שמות נקרא חג הסוכות חג האסיף, ואילו בספר ויקרא ודברים הוא נקרא חג הסוכות, כי בשמות זה היה קודם שחזרו עניי הכבוד אז החג היה חג האסיף, ואילו בספר ויקרא ודברים זה היה לאחר שחזרו עניי הכבוד אז נקרא חג הסוכות שהסוכה היא זכר לעניי הכבוד. מאת רבי מאיר שמחה מדווינסק. ועי"ע מה שהבאנו בזה בפרשת יתרו.

לז כד. כי אורישי גויים מפניך והרחבת את גבולך וגו' בעלותך לראות את פני ה'. אפשר לומר שהפסוק בא לרמז על אחד מעשרה ניסים שנעשו לאבותינו בבית המקדש והוא 'עומדים צפופים ומשתחוים רווחים' ולי"א אדם לחבור צד ליה המקום שאלין בירושלים. דו"ץ מרומז בפסוק: כי אורישי גויים מפניך, אז והרחבת את גבולך בעלותך לראות את פני ה'. וכשנחרב ביהמ"ק התכווצה כל הארץ, כמבואר בגיטין נו.

קבלת שבת מוקדם:

נאמר בפרשה "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת". ונשאלת השאלה מהו לעשות את השבת הרי את השבת לא שומרים בקיום ועשה אלא בשב ואל תעשה, ותירוצו רבים נאמרו על כך, ואחד התירוצוב הוא שהפסוק מצוה לשמור את השבת ע"י שנטרח מערב שבת להכין את כל צרכי השבת בשעה מספיק מוקדמת כדי שתחילה לא תתחיל השבת. ברמב"ם (פרק ל הלכה ב) בסידור הלכות כבוד שבת, הרחיב בעניין זה וז"ל: ויש כבוד רבב כבוד מייחל להקבלת פני השבת כמו שהו"א יוצא לקראת המלך, וחכמים הראשונים היו מקבצים לתלמידיהם בערב שבת ומתעטפים ואומרים באו ונצא לקראת שבת המלכה בעי"ל. היינו שצריך להיות בשעה זו שלפני כניסת השבת בהגיעה של מחכה ומצפה לביאתו. ובשבת קיט רבי חנינה מיעיטף וקאי אפניא דמעלי שבתי, אמר ובאו ונצא לקראת שבת המלכה [מתעטף בבגדים נאים, בואי כלה, הכי קור ליה לשביבת שבת מתוך חביבות, רש"י], וצורת כבוד השבת שידמה בנפשו את השבת כאורה גדול וחשוב מאוד הבא אליו, ודימו את השבת למלך הבא אלינו, וכמוכן כאשר מלך בא לעיר צורת הכבוד הוא לצאת לקראתו, ולכן יש ענין וחשיבות לצאת לקראת השבת. ברמב"ם כתב, (ב ל) איזהו כבוד, זה שאמרו חכמים שמצווה על אדם לרוחץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת לפני כבוד השבת ומתעטף בציצית ויושב בכבוד ראש ומייחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך. וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים ובאו ונצא לקראת שבת המלך. וכמלך שיוצאים לקראתו והוא אינו יוצא, על כך יש על כל אחד ואחד להזדרז לבוא בזמן הראוי להקביל פני השבת, ויזכה להמבואר שם בגמ' לנחלה בלי מצרים. במסכת פסחים מובא שמצוה לקבל שבת מוקדם. כאשר אדם מקדים לקבל את השבת, וכשמוסיף מחול על הקודש הוא מראה את חביבותה של השבת, שהוא שמח בבואה, וזהו כבודו. ומהות המצווה: להקדים ולקבל את השבת לפני הזמן בו היא נכנסת, ולהוציא את השבת כמה דקות אחרי הזמן בו היא יוצאת. כיצד מקבלים שבת בזמן? אפשר לקבל תוספת שבת על ידי הדלקת הנרות, או באמירת "מוזמר שיר ליום השבת", או אמירת לכה דודי, ולסיים: "בואי כלה! שבת מלכתא!" או לומר שבת שלום ולכוון שבאמירה זו יחול עלי קדושת השבת, ומאז אסורים לעשות כל מלאכות שבת. ויש שאמרו הריני מוסיף מחול על הקודש לקיים מצות תוספת שבת כמו שצוונו הבורא יתברך שמו. הן איש חי כתב כי עם ישראל זוכים לעושר וברכה בזכות שהקדימים ומקבלים את השבת מבעוד יום. ויש להוסיף שהקדמת קבלת שבת היא סגולה למצוא את הזיווג במהרה. השבת היא הבת זוג של עם ישראל. עם ישראל הוא החתן והשבת היא הכלה, ומצוה על החתן להקדים לצאת לקראת הכלה. זוהי המצווה של תוספת שבת, להקדים לצאת לקראת השבת. האר"י אמר סגולה למי שאין לו בנים שיזהר מאד וגם יזהיר לאחרים על תוספת שבת בערב שבת ובמוצאי שבת, ויתווספו לו בנים. וכן כתב החפץ חיים שמי שמזדרז ומחזק גם אחרים לקבל שבת מוקדם יזכה שהיה לו בנים. ביטול גזירות קשות: בספר סדורו של שבת כתב: טוב להקדים לקבל את השבת, כי משעה שמדליקים נרות של שבת קודש, מסתלקים אמת בטללים כל כוחות הרע והטומאה מהבית. האמרי אמת מגור היה אומר שכן מצוות תוספת שבת כל כך גדולה, שעל ידה זוכים למחילת כל העונות, אפילו הקשים ביותר. ובמסכת שבת דף ק"ח: כתוב: אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי אלאמלא שמרו בני ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, ומבאר בספר ממתדים ימים ששתי שבתות הכוונה שמירת שבת השבת עצמה, ושמירת שבתות התוספת שבת, שבזכות זה עם ישראל נגאל. הרב שטיינמן אמר לאימתי תחיי שתאמר לעולם ששכחתי שבת עשר דקות יהיה לה ישועות בכל התחומים וזמן זה של הקדמת שבת הוא הזמן היה גדול בשבוע ואלו השעות הכי יקרות מכל השבוע וכל הבקשות והתפילות מתקבלות אז. נביא להלן כמה סיפורים מגודל החשיבות של הקדמת שבת מוקדם.

מסופר על הרידב"ז כי בעת שחיה כרבה של סלוצק, הגיע כבר לגיל זקנה ושיבה, וחלה לפתע במחלה קשה. ובעודו על מיטתו סובל מחוליו, עלתה נשמתו לבית דין של מעלה, שם המתונו לו הדיינים. והדין היה ברור לחלוטין, סיפר הרידב"ז נגזר עלי למות ולהחזיר נשמתו לעליונים. אלא שאפשרו לי לטגור על עצמי, ואמרת לדדיינים, בימים אלה אני שוקד על כתיבת פרוש לש"ס הירושלמי. וכידוע לכבוד מעלתכם לש"ס הירושלמי אין הרבה פירושים. וזו תרומה חשובה מאין מותה לעולם התורה. הוסיפו הדיינים נו, נו, יש מספיק תלמידים חכמים שיוכלו לסיים את מלאכתך של הירושלמי וזו סיבה מספיק טובה להאריך את חיך. מספר הרידב"ז נישיתי סגוריה מכיוון אחר. אני מוסר נפשי לעוזר

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

לאמנות ויתומים. והחסד מעלתו עצומה. והדיינים בשמי מרומים, גילו קוצר רוח. גם זו לא סיבה מספקת לתת לך אריכות ימים. תמיד נוכל למצוא בגאי צדקה מסורים ויוקרים לפחות כמון, שיעשו גדולות וצורות למען יתומים ואלמנות. בגאים טובים לא חסרים. הרידב"ז חש באותן שניות שנדמו לנצח חוסר אונים. הוא רצה לחיות, הוא ידע שיש לו עוד מה לתרום בעולם העשייה, אך לא מצא לעצמו כף זכות שתטה את המזאונים. לפתע הוא נזכר. רבתי הדיינים, לפני חיתום גור דיני למייתה, אני רוצה לספר לכם שרעיית ואונוי מקבלים את פני שבת המלכה כבר בליל שישי. אצלנו הבית מבריק ומצוחצח בליל שישי. המפה פרושה על השולחן, הפמוטות המוכספס ניצבים להם על גבי מגש הסכף מלאים בשמן זית זך, התבשילים עשויים היטב, ניחוח השבת מתנוסס באוויר הבית, בערב שבת, ביום שישי, אני נושא ונותן בדתינו הוא אוכל להוסיף עוד לכבודה של שבת. זו היתה טענה ניצחת, ובית הדין שבעליונים פסק לרידב"ז עוד עשרים שנות חיים, במהלך הוא הספיק לסיים את פרושו על הירושלמי, עלות ורבי, ישראל, להתגורר בצפת, ולהקים ישיבה מפוארת לרב מזה וממישים תלמידים.

הרמ"א היה אחד מגדולי עולם, עד כדי כך שהגיד - המלאך שהיה מדבר עם הבית יוסף רבי יוסף קארו - אמר לבית יוסף: עליך להזדרז בחיבור שלך על שולחן ערוך כיון שיש עוד גדול בדרך מדינת פולין וגם הוא מחבר חיבור דומה לשלך. הבית יוסף השיב אותו וגם הרמ"א חיבר את החיבור שלו על הבית יוסף. החיד"א כתב למה זכה אביו של הרמ"א לכן כזה שהאיר את עיני ישראל, היתה לאביו היה עובד עד צרות, מחצות החנות היתה נסגרת על מנעול ובריא, יום שישי אחד הגיע אחד העשירים הגדולים לחנותו של הרמ"א השעה היתה רבע שעה לפני חצות היום הוא רצה לקנות מנות אדירה של בדים הפתח לנהל את המשא ומתן עם אביו של הרמ"א, הוא הסתכל בשעון ואמר אני צריך לסגור את החנות הניע חצות אמר לו השעיר חבל זוהי עסקה שאתה יכול להתפרנס ממנה לכל החיים. באותם רגעים התחולל בקרבו בגדול לוותר על העסקה זה קשה אך מצד שני הוא קיבל קבלה, לבסוף הוא החליט יהיה מה שיהיה אני את הקבלה שלי לא אוותר עליה הוא קיבל את החנות והפסיד את העסקה - כיון שעמד בניסיון סגר של משמים נולד לו בן שהאיר את עיני ישראל בתורה.

יהי זה בימינו האחרונים של רבי שמחה הכהן קפלן מספר הרב משה ברנשטיין אליו ביקשתי שיספר לי מולדותיו של רבי חיים עזר, במקום זאת העדיף להעשירני בסיפור מופלא אודות החפץ חיים. וכך סיפר: היה זה בימי חרותי בישיבת מיר. את לילי העברתי בביתא של אחת המשפחות בעיר, כמנהגם של בני הישיבות באותם ימים. ביום שישי אחד, שמעתי את בעלת הבית שואלת את בעלה האם הוא מתכוון לצאת לשוק בעיירה הסמוכה. כשהשיב בחיוב, פתחה האשה ואמרה בקול רועד: השתדל לשוב הביתה בזמן, אל תאחר את כניסת השבת. סיים את כל עסקיך ואל תתמהמה, כי הלא יודע אתה כי בנפשנו הדבר. והנה, בהגיע עת חצות של אותו ערב שבת, כבר עמדה האשה בדוכנה פתחה ביתה וצפתה מבעד לחלון האם בעלה נראה ברופאם. אל התאפקי, סיפר רבי שמחה, ושאלתי לפשר הפחד האופך אותה, הרי השבת נכנסת בעוד כמה שעות, ומיה לך להיכנס לחרדה כה גדולה? הרי אין ספק שבעלך, הידוע ביראת השמים הגדולה שלו, ישוב בזמן ולא יכנס לחשש של פיקוח נפש. בדרי לא הרגיעו את האשה, ובמקום להשיב סיפורה לי, מכלי ראשון, את עיני עליה לפני כמה שנים. לפני הוזג לא היו ילדים זמן רב. בניתי נסים נולד להם בגיל מבוגר בן יחיד. והנה לפתע חלה הן הדיין, והיה שריו בסכנה עצומה. שיתרה האשה את פניהם של כל גדולי הרופאים ועד לזוהי הגיעה, שם ישבו כידוע גדולי הפרופסורים בעולם כולו, אך גם הם לא מצאו מזור לחוליו של הילד, ואי שלא ריפאוהו, היו הולכים לאמא הדוהיה באופן חד משמעי: מיו של הילד ספורים. שבורה רוצצה הילכה האם ברחובות ווינה. שהתכוונה כבר לשוב לביתה שבמיר, ניגש אליה יהודי מתושבי המקום ואמר לה: בדרך למיר את עוברת דרך העיירה ראדין. היכניסי אל החפץ חיים והשיחי בפניו את דאגתך. אולי הוא, ברוב קדושתו, ימצא מרפא למחלתו של בנך. במר נפשה סרה האשה לביתו של רבי ישראל מאיר הכהן שהיה כבר זקן מופלג וכמעט שלא קיבל קהל. בתחילה סירבו בני הבית להכניסו אל לאחר שבכתה ומיררה ברוב גוונו, הכניסוה לחדרו של קדוש ישראל. מה כבר יכולני לחושועי לך אמר החפץ חיים. כשהייתי צעיר יותר היה לי כוח לצום על חולי עמך בית ישראל. היום כבר אין ביכולתי לעשות זאת. והאשה אינה מרפה. היא מגיברה את כבייתה, ואחד מבני הבית שידע על מצבה הקשה לחש באזני החפץ חיים שהמדובר בן יחיד ולצער הוא אינו נורא. לפתע התרומם החפץ חיים ממקום מושבו, ואמר לאם הממורת בבכי: אם תקבלי עליך שתי קבלות שאפרט להלן, מובטחני שבין ירפא בעזרת השם ממחלתו. האשה נתעוררה לחיים. אקיים כל מה שיושג עלי, מבטחה, בסתר לניה הייתה כבר מוכנה לצום שתיים ימים, העיקר שתזכה לראות ברפואתו של בנה. אך הנה החפץ חיים לא מבקש ממנה צומות, לא מטיל עליה מנבלות קשות. שני דברים בפיו: א. קבלי על עצמך להניח את מפת השבת עם

הפמוטות על השולחן כבר בשעת חצות של יום שישי ב. כשמגיעה שעת הדלקת הנרות לא יעשו בבית שום מלאכה, דהיינו לא זימן מהאשה הדליקה את הנרות, אלא מהשעה הקבועה בהכלה להדלקת נרות. כמוכן מהאשה קיבלה על עצמה ללא אומר ודברים את שתי הקבלות הללו. והבטיחה לקיימן ככתבן וכלשונו. והנה, פלא פלאים, כבר בשובה לביתה חל שיפור ניכר במצב של הילד החולה, ובתוך זמן קצר מאד קם לישור ממיטת חוליו. והוא הולך בווינה לא האמינו למראה עיניהם. כדברים האלה סיפרה בעלת הבית לרבי שמחה קפלן בהיותו בחור בישיבת מיר. וזו היתה הסיבה שהאשה האיצה בבעלה לבל יאחר וישוב בזמן לביתו, וזו גם היתה הסיבה שעמדה בעלת הבית בשעה כה מוקדמת.

אל רבי משה שמואל שפירא באה אמא לאחד עשר ילדים ומרהה בבני שגילו אצלה את המחלה הנוראה ליע ועומדת לטוס לחו"ל לניחוח מסובך. אמר לה רבי משה שמואל היום יום שישי ועוד מעט נכנסת השבת כתוב לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה תוספת שבת יש בכוחה להביא ברכה וישועה גדולה, קבלי את השבת חצי שעה לפני הזמן הרגיל במקומך ותראי ישועה גדולה, והיא שאלה מה יהיה עם הטיפולים הקשים? ומה יהיה עם הסבל הנורא? מה יהיה עם הילדים? והוא אמר לה השבת היא מקור הברכה, את רוצה שאני אבדך אותך השבת היא מקור הברכה קבלי את השבת חצי שעה יותר ממועד ותראי שבת חצי שעה קודם הזמן ולאחר מכן שוב נכנסה לגרמ"ש במוצ"ש ואמרה לו בקול בוכים אני לא מוצאת מנוחה לנפשי מפחד הניחות הטיפולים. אמר לה רבינו לפני שתטוסי לחו"ל יערכו לך שוב סדרת בדיקות בואי אלי לפני שתערכי את הצילומים וכשבקשה שוב ברכה הוסיף וחזר על דברי הראשונים לשבת השבת ברכת השבת תלויה אתך אם תקבלי שבת לפני הזמן תזכי לברכה גדולה את לא זקוקה לברכה שלי. וביום השלישי קודם הטיסה נסעה האשה לבית החולים תל השומר לסדרת בדיקות אחרונות וראה איזה פלא הצילומים הראו תמנה אחרת לחלוטין. הרופאים לא האמינו חלקם סברו שהכל נקי לגמרי אפילו המחמרים אמרו שבדאי אין זה פיקוח נפש ולא צריך לישב לחו"ל טיפול תרופתי בלבד יעזור. לפשר שובעיים שיקבלה טיפול תרופתי באה לבאר יעקב להודות לרבי משה שמואל אמר לה רבי משה שמואל את לא צריכה להודות לי השבת היא זו שבירכה אותך השבת היא מקור הברכות מי ששומר שבת כראוי מקדים לקבל את השבת בנחת חצי שעה לפני הזמן השבת שומרת עליו השבת מברכת אתו תבטיחי לי סיים רבינו מכאן ואילך תקפדי לקבל שבת חצי שעה לפני הזמן כל ימי חיך ותראי שבה ברכות וישועות גדולות היה לך ברכה גדולה מזו?

בספר החידושים מכתב בזה"ל: וכן ראיתי למורי [האר"י] נר"ו היה מצוה על איש חכם מקרוביו שלא היו לו בנים ומתחנך לפניו ובמיריות נאנח מאד על הדבר, והזהירו על נוספת שבת להוסיף כפי כחו ולהיות סובב ברחובות קריה בערבי שבתו ובמוצאי שבתות להזהיר את העם להוסיף מחול על הקדש ובכן ימצא תקון לנפשו, ואנכי שאלתי על הדבר והשיבני בלשון הכתוב כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את בנותיו ונתתי להם יד ושם טוב מבנים ומבנות וטעם הדבר כמו שבאירנו. **כשהיו** הרבה אסונות בעיר לייקוד ועץ להם הרב שטיינמן לקבל את השבת מוקדם באומרו השבת היא מקור הברכה ובכוחה לבטל את כל הגזירות והבן התחילו לקבל את השבת מוקדם והאסונות פסקו בדרך פלא.

מעשה נורא בהגר"י דינקלס זצ"ל, שבזכות קבלתו שלא לנסוע לאחר חצות היום, ניצל מידם האכזרית של הרוצחים שבת פרעות תרפ"ט. ביום חמישי פרשת עקב תרפ"ט, יצאו לדרכם הגר"י דינקלס והרצינו הרבנית, פניהם מועדות היו לירושלים עיה"ק להשתתף בשמחת החתונה של אחד מתלמידי השיבה, ובכונתם הלו לשוב לביתם שבחברון למחרת בערב שבת, כדי להחגיגה לשולחן השבת יחד עם אורחיהם הרבים. למחרת החתונה, ערב שבת קהל יושבים הרב דינקלס והרבנית בתחנה, וממתיינים לבואו של האוטובוס שיובילים מירושלים עיה"ק לעבר ביתם שבחברון, עוברות הדקות וחולפות השעות, אך האוטובוס בושש לבלבו, מעט אחרי השעה 11 הופיע הרכב למול עיניהם המשתאות של הממתיינים בתחנה, אך הנה פלא, הרב מביט בשעונו ופונה לרעייתו המסורה, "אנו נשארים פה, נעשה את השבת בירושלים", הרבנית שיערה כי ערך הזמן יקר וחשוב בעיני בעלה לא יעלה על הדעת כי חיכו זמן רב לריק, השאלה הרבנית "אבל חיכינו כל כך הרבה זמן, ויתרתי מואת, האוכל מוכן, וצפויים לנו אורחים רבים, איך אפשר לאכוב אותם", השיב לה הרב, "ידוע לך כי אני נמצא בדרכים לאחר חצות היום, ולפי מיטב ידיעתי מהלך הנסיעה אמור להימשך כעשר דקות לאחר חצות היום, וקבע הרב בחצות, "לאורך כך אנו נשארים לשבות אצל קרובים וידידים בירושלים". לאחר השבת בהגיעת בכשרות הקשות והמרות מהנעשה בעיר האבות, כשהפורעים הערבים צמאי הדם ביצעו את זוממם בתושבי העיר, חיפשו הם את הרב דינקלס, בהיותו דמות ידועה ומשפיעה בין יהודי העיר. לפני הוזג דינקלס הייתה זו נחמה מהולה בהרבה עצב, והתוודעו מעל לכל ספק כי בזכות שמירת כבוד השבת ניצלו הרב ובני משפחתו, וזכה עוד רבות בשנים להגות בתורה ולכבד ולענג את השבת.

ידיעות חשובות וכן דברים חשובים מגדו"י, ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: כיצד אדם ינחם את עצמו כשמרגיש שמישהו ביזה אותו? **תשובה:** הרמ"ק כותב שכשנגזר גזירה על יהודי והקב"ה רוצה לבטל ממנו אז זה אז הוא גורם לו בזיון גדול וכך הוא ניצל ממות או מצרה גדולה אחרת. וכמובן לו המעביר על מידותיו וסולח למבזה אותו זוכה שיעבירו לו על כל פשעיו.

שאלה: מה הסיבה שאנשים מרגישים כבדים במוצ"ש? **תשובה:** הבעל הטורים ויקרא י י מביא כמה שברששתו מובא שבת וינפש, ומבואר בביצה טז שהכוונה היא שאבדה נשמה יתירה. ולכן אדם כבד במוצ"ש כי אבד לו הנפש.

שאלה: איך להתחייס לקשיים שמתעוררים בחיים מעת לעת? **תשובה:** אומר החת"ס שכונת הפסוק "וראית את אחרי ופני לא יראו" היא אך: פעמים רבות אנו רואים בעולם דברים שונים שנעשים מבלי שיש לנו יכולת להבינם למה אכן פול יפה הצה"ה חיבר לנו בצרה הזאת והוא, איזו ישועה עצומה שמצא מדבר פלוני וכדו'. האדם צריך לחיות בידיעה שהקב"ה טוב ומטיב וגם כשהוא עושה משהו שבתחילה נדמה לנו שהוא מאוד לא טוב, בכ"י"א הוא צריך להאמין באמונה שלימה שזה הדבר הכי טוב ואח"כ תגיע הישועה שהוא חפץ בה.

שאלה: עצה להצלחה? **תשובה:** רש"י אומר שלוחות הראשונות נשתברו כי היו בתשואות וקולות ולכן שלטה בהן עין הרע. ואילו לוחות שניות שהיו פרסום נאשר. וכך אמר הסתייפלער אדם שרוצה להצלח במשהו יעשה זאת בלי פרסום. ולת"י אחד שהיו לו צרות יוצאות מגדר הרגיל ימר שזה בגלל ששמו התפרסם. ומצווה שנעשית בפרסום יורד רוב הערך שלה.

שאלה: כמה זמן תארך מלחמת גוג ומגוג? **תשובה:** רבי משה שטרנבוך אומר בשם רבי יחזקאל אברמסקי שמקובל אצלו מתלמידי הגר"א שמלחמת גוג ומגוג תארך 12 דקות לבד, ובמלחמה זו שליש מהעולם ימותו ושליש ייפגעו, ושליש ישרדו ללא פגע. וכיום שיש צד שאנו על סף מלחמת עולם שלישית מבנינים שזה בהחלט דבר שהיא סביר לחלוטין בעידן שלנו. עוד אמר רבי משה שטרנבוך שיש לו עדות עד זקנו הגר"א שהיה אומר שלפני ביאת המשיח מלכות רוסייה תתגבר ואומות העולם יפחדו ממנה.

שאלה: אדם על אברך מתמיד ללמוד נ"י על חשבון הלימוד? **תשובה:** רש"י על הפסוק ויהי ככלות משה' אומר שעל תלמיד חכם להיות בקי בבד' ספרים.

שאלה: אדם שעשה עבירה וחרז בתשובה והתפלל שה' יסלח לו, כמה נהיה מצבו יותר טוב מאשר לפני כן? **תשובה:** לאחר חטא העגל משה ביקש מהקב"ה שישלח לעם ישראל, ואכן הוא נענה וכתוב והחם על הבה לעמך, אך בהמשך הפסוקים רואים שמישה לא הסתפק בזה אלא ביקש מהקב"ה מישיך להאייר פניו לישראל כמו דתיב פני ילכו והניחותי לך, ועדיין לא נח משה וביקש הראני נא את כבודך והיינו יג מידות של הקב"ה, דברים שלא היו קודם מעשה העגל. ומקשים המפרשים מדוע משה ביקש יותר מאשר היה קודם חטא, ומתצים המפרשים שרואים מכאן יסוד גדול שכשאדם מתפלל לקב"ה נפתחים שערי רחמים ואין לנוח ולקשקש אלא להמשיך לבקש עוד ועוד שבע שניות אך. ואם למשל יש למישהו חולה בביתו ומבקשים מהקב"ה שישלח לו רפ"ש לא לנוח ולקשקש אלא להמשיך לבקש רחמים שיהיה יותר חזק ממקודם, וכמו"כ אדם מבקש ישועה לשלם את החובות שביקש גם שתהיה לו פרנסה בשפע ולא להסתפק רק בפריעת החובות. רבי שמשון פנקוס. ויש להוסיף שכידוע היצר הרע מאוד מאוד מפריע להפלה, כי בדורינו התפילה היא הדבר הכי חשוב בעולם כי זה מקרב אותנו לקב"ה וזה הנוח לנו את כל המשך החיות הרוחנית שלנו וכל הצלחתנו בתורה מגיעה רק מכוח התפילה, ולכן היצה"ר כ"כ מנסה להכשילנו בזה, ואדרבה אנחנו נתגבר נתפלל מכל הלב ונצנח אותו.

שאלה: אנו נמצאים פחות מחדש לפני פורים בשנה מעוברת, מה ראו להתחזק בזמן זה? **תשובה:** יספר לי מישהו שהוא התחזק בלימוד בזמן זה? כדי למנוע רפיון שעלול להיות בסוג ימים כאלו, ומאז הוא ראה ס"ד אדירה והשתנו לו החיים, ואמר לו ע"כ רבי יעקב אדלשטיין שזה

בגלל שהקב"ה שולח ס"ד בזמנים כאלו יותר מאשר כל השנה, כי כל יום הקב"ה משפיע בעולם כמות מסוימת של ס"ד והצלחה אלא המתחזקים בלימודם ובזמן הזה אין הרבה מתחזקים אז הקב"ה מעניק את הכמות הגדולה לבודדים המתחזקים.

שאלה: האם יש איזו מערכת שאמורה להתריע מפני רעידות אדמה כאן בארץ? **תשובה:** בשבוע האחרון התרחשו בארץ שתי רעידות אדמה. לביקוד העורף יש מערכת חכמה וחדשה שמוחה את הרעידה בין כמה עשרות שניות לדקה לפני שמורגשת רעידת האדמה על פני הקרקע (תלוי במרחק ממקום התרחשות הרעידה). המערכת מתייעה ממקרים שמודבר ברעידה חזקה שעלוה לטכ"ן מבנים וחי אדם (מעל 4.5 בסולם ריכטר). באזורים שבהם יש סיכון אמורה לפעול מערכת הצופרים של ביקוד העורף ותישמע התרעה שחלקה הראשון נשמע כמו צליל האדמה. ולאחר מכן תשמע מספר פעמים הקריאה 'רעידת אדמה'. הקריאה הזו מאפשרת לנו לדעת בוודאות כי אין איום של ירי טילים, אלא התרעה מפני תזוזה של הקרקע.

שאלה: בתקופה האחרונה רבי חיים קניבסקי היה חלש מאוד וכעת הוא התחזק במקצת, האם הוא מספיק אצל כל ההספקים והחובות הלימודיים שלו? **תשובה:** בתקופה האחרונה רבי חיים לא קיבל קהל ואני נכנסתי אצלו כמה וכמה פעמים ותימדי תמיד הוא נמצא עם ספר פתוח ולומד שארית כוחותיו ובוקשו דבר, וברגע שמונחת לפניו הגמ' הוא נהיה בן אדם חדש לגמרי ואני מקבל כזה חכ עליון וכך גם מתוך שינה עמוקה והוא מתחיל ללמוד בכל המרץ. אותו נדחה בפקודק ההלכה כל התפילות בזמן שחרית בנ"ן. מנחה גדולה. ומעריב בזמן הראשון.

שאלה: על איזה חכמה שהתברך בן אדם ראו לברך "שחלק מחכמתו לבשר ודם"? **תשובה:** ידוע שהקב"ה נותן לכל מיני אנשים כשרונות לכל מיני עניינים, יש כאלו שיעודים לצייר באופן מופלא, יש שמוכשרים לנאום שעות בלי להפסיק וכו'. ויש שמוכשרים לכל מיני עניינים שונים, יש יהודי בשם מר ערן כץ שזכר מספר בן 500 ספרות מההתחלה לסוף ומהסוף להתחלה, שהורקא בפניו פעם אחת בלבד. יש לזון האם מברכים עליו שחלק מחכמתו לבשר ודם.

שאלה: האם במציאות העולם רואים יתרון חכמה אצל יהודים? **תשובה:** ברשימת המיליארדרים של פורבס היהודים ממלאים 11% ממנה למרות היותם אחוז נמוך בהרבה מאוכלוסיית העולם (אם נצא מקודמת הנחה שבכדי להיות עשיר מופלג יש צורך ביתרון חוכמה - דבר שאינו בהכרח). אותו הדבר ידוע שבאמריקה הגדולה, שמשטר היהודים בה הוא כשני אחוז, ובכ"י"א עשרים אחוז מהבכירים הגדולים בכל התחומים באמריקה הם יהודים. לפני כמה שנים היה חכם יהודי מופלג מפורסם בהיסטוריה המודרנית בשם אלברט איינשטיין ילד גרמניה שהיה פיזיקאי ונחשב כגדול המדענים בכל הזמנים. וכמוכן מי לנו גאונים וחכמים גדולי התורה שבעל דור ודור המגיעים לפסגות גבוהות מאוד בעבודת השם. גאונים כמו הרוגטשוברע ורבי חיים עוזר שהיה יכול לדבר בשני טלפונים ולכתוב תשובה הכל בכ"י.

שאלה: מה הדרך לחיות חיים טובים ומאושרים בלי אכזבות ויאוש? **תשובה:** שלמה המלך מלמדנו במשלי (טו) "מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם". ופירש מצודת דוד: הלא מים גנובים יותר ימתקו משאינם גנובים, ולחם גנוב הנאכל במסתור הלא למאד ינעם - ר"ל אין טעם ההיתר דומה לטעם האיסור. לכאורה מדוע המים הגנובים צריכים להיות יותר מתוקים ממים רגילים, ומדוע הלחם הנסתר יותר נעים: אלא ששלמה המלך לימדנו כאן את סוד ההנאה: שכש שאצל הגנב, הנאה איננה מהממים והמלחם כמו שחושבים האנשים, אלא ההנאה היא ממילוי השאיפה של האדם והתגברותו על המכשולים בגניבה ומציאת המסתור. ולכן מים גנובים ימתקו, וככל שהיה יותר קשה לגונבם כך הם נעשים יותר מתוקים. כך לכל בני האדם, בין ברוחניות ובין בגשמיות, ההנאה מגיעה ממילוי השאיפה ולא מהדבר עצמו. מכאן נגיע להגדרה: האדם מגיע להנאה כאשר הגשים את שאיפתו. והאכזבה נגרמת לו - כאשר השאיפה לא מומשה. נלמד מכאן שאם אדם שואף לדברים

הלכות הקשורות לפרשה ועוד הלכות.

ברי השגה - הוא שמח ומאושר. ואילו השואף לדברים שלא יוכל להשיגם - אכזבות ותסכולים יהיו מנת חלקו. לכן הרודף אחר תענוגות, כשיש לו מנה הוא רוצה מאיתם - ולעולם לא יוכל להיות מאושר. לעומתו השמח בחלקו ואינו מנסה כל הזמן להשיג אחרים - תמיד עשיר ומאושר. נמצאו למדים שהדרך ליהנות בחיים, היא חינוך וכיוון שאיפות למטרות ברורות השגה. כך, ורק כך, תוכל להיות המטרה מושגת, ולא נחיה באשליה ואכזבות.

שאלה: אדם שנמצא במצב של לחץ, מתח ודאגה, האם וכיצד בן הזוג יכול לעזור? **תשובה:** אדם שנמצא במצב של מתח מכל סיבה שהיא, גם אם זה בגלל מתח הפרנסה או סיבה חברתית או מכל סיבה שהיא, בן הזוג הוא האדם שהכי יכול לעזור, ואיך? ע"י הכלה, להבין את השני, להכיל את רגשותיו, לנסות לשמחו לדברים שאוהב, להרגיע ממילים טובות, להציע עזרה, לחשוב ביחד על רעיונות לעזור ואז גם אם זה לא נותן פתרון, זה נותן לשני כח והרגשה טובה וכך יוכל בקלות לצאת מהמצב.

שאלה: עד כמה ואיך צריכים ההורים לדרוש מהילד להגיע להשיגים? **תשובה:** צריך לדעת לדרוש לפי היכולת של הילד, לפי הכישורים וההתפתחות שלו ובעיקר לדעת לדרוש לפי התכונות שלו. אם למשל תלמיד ילד שאין לו חוש מוזיקלי לשיר, גם אם תשקיע בו 20 שעות זה לא יעבוד. ההורה צריך דבר ראשון להכיר את התכונות והיכולות של הילד ולפי זה לדעת לדרוש ממנו דברים. ולכן אך טבעי הוא שאפילו באותה משפחה יהיו דרישות שונות וספציפיות מכל ילד, כל אחד לפי התכונות והכישורים שלו. ר"ש הופמן.

שאלה: מהי כמות המזון שמומלץ לאדם לאכול בארוחה? **תשובה:** כמות המזון בארוחה צריכה להסתכם בדרך כלל בכמות של צלחת אכילה אחת לאדם מבוגר. לילד יש להפחית יחסית לגודלו. ואיך אדם יידע שהוא אוכל את הכמות הרצויה, אם הוא שבע למשך זמן סימן שאכל כמות נכונה.

שאלה בחושן משפט: אחד תלה כביסה וכשסיים נפלה הגייגית על גג השכן בקומה מתחת. עד שנזכר לקחת את הגייגית ירד יגש והגייגית התמלטה מים ומרוב כובד קרסג את השכן ובנוסף המים הרבים שנשפכו עשו נזק לריהוט של השכן. האם נחשב מזיק אש כאבנו סכינו בראש גגו שהזיקו ברוח מצויה, או אוילו זה גרמא ופטור? מי שיש לו תשובה ישילח והנפרס חלק מהתשובות בשבוע הבא.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת. **עיונות שנשלחו השבוע:** א. טיפ מעולה לנעלים קרועות. דבק 3 שניות בשם "R21" [נאפשר להשיג בכל בו גרסי ובמנדל אוילי אף בשאר נתינות, המחיר בסביבות 15 שח כ 20 מ"ל], מופיע בנזילה וסמיך, (הנוזל לא מומלץ), מדייק הכל במהירות ובצורה חזקה, חוסך עשרות שקלים. במקום ללכת לסנדלר, להדביק עם הדבק הזה. בבוקר 5 דקות לפני היציאה לחיידר הילד מראה לך שהנעל שלו קרועה, 20 שניות והוא יכול לצאת, הדבקת סיכות ועוד, זהירות על הידים!!!! ו- **טיפ חדש עם הדבק הזה,** שנים רבות שברתי את הראש איך להדביק שמיות וכריות עם נצוות שנקרעו, קניתי דבק מיוחד לבדים, סוברל, עכשי נפל על האסימון, מרחתי על קצה אחד מוסדבק הניל הדבקתי את הקצה השני [זהירות על האצבעות], כמה שניות וזה מודבק. גם אם נדבק באצבעות - יורד עם הזמן, להזהר שלא ידבקו 2 אצבעות ביחד, זהירות יתירה שלא יטפטף על הבגדים בשעת העבודה, לא יורד! ב. כשמסרקים שיער, והבנות בוכות שהמברשת מושכת להם את השיער. אז יש מברשת עם עשרות קטנות שלא מושכת עפרות. אם גם את זה לא מוצאים בחנות או שזה יקר, יש תחליף זול ומצויין! קונים מברשת קרפוף שעולה שקל עד חמש שקל לכמו זו שמשתמשים בה לניקוי הידים והציפורניים במאפיית מצות], זה עובד יופי, תרתי שמעג. א. כשאוטמים תחילים ורוצים לעודב בע"פ מתי אוטמים שיר למעלות ומתי שיר הימעלות? יש סימן פשוט: מכיוון שרק פעם אחת כתוב שיר למעלות והיא במזמור 'אשא עיני' - אז הסימן הוא: שהיל גבוהה וצריך לשאת עיניים לימעלה. **ביקשו** לי שיכול לשלוח רעיונות לתחפושות / משלוחי מנות.

מסויים בדוקא כדי שיחזיר לו הלוח לאחר השבת את ערכם של ביצים בגודל כזה, נראה שנחשבים כשני מינים ואסור להפרידם אלא באופן המותר. ויעויין באורחות שבת שהביא מרבי שלמה זלמן לחמירי בהו.

הארה על הכנת במדור זה שבוע שעבר: ברצוני להעיר על מה שכתבתם שמוטר לברור שמן ממאכל מטוגן, כדאי לפרסם שמן אי"ז הגר"י"ש זצוק"ל הורה שאין לברור בשבת שמן ממאכל מטוגן על ידי נייר סופג, כיון שזה נחשב בורר בכלי המיוחד לכך, שאחד מהיעודים של נייר סופג הוא ספיגת שמן מגיונים. נתקבל מהגאון רבי אברהם צבי ישרמלזון שליט"א

המשך הלכות שביעית ערוך מתוך שיעורי רבי דוד שריבר שליט"א: מוצר שכתוב עליו 'ללא חשב טבל ושביעית' האם הכוונה שאין בו קדושת שביעית? משמעות הכיתוב ללא חשב טבל ושביעית' הינה, שהמוצר מותר באכילה ואינו אסור מחמת איסורי טבל או שביעית [ספחיית]. הסיבה שאין בו איסור שביעית יתכן כי זה מנחת שישית או תוצרת חו"ל, אמנם יתכן גם שהמוצר עשוי מפירות או ירקות של נכרי, אלא שנותני הכשרות נוהגים כדעות הסבורות שאין עליהם קדושת שביעית, והנוהג קדושת שביעית בפירות נכרי עלול להכשל באיסור סחורה וכן יש עליו חובת שמירת קדושת שביעית בפירות [אחריו הביעור כמאכלות אסורות] שאלה זו מצויה בסלטים או רסק פירות ושאר מאכלים העשויים גם מתערובת פירות או ירקות, ויש לברר זאת בכל מוצר לגופו. וכ"ש כאשר יש לחשוש שנותן הכשרות סומך על היתר מכירה.

הנה איתא בפרקי ד' אלעזר פמ"ה שהנשים לא רצו לפרוק נומי הזהב למעשה העגל לכך זכו לשרכן שהן שמטרות ראשי חדישם יותר מהאנשים, ומבואר דין זה בכל ספרי פוסקים בהלכות ראש חודש. **בניא כאן עיקר הלכות ר"ח הנוהגות לנשים:** איתא בשו"ע תי"ז ובבי"ה"ל שם שבחלק מהמלאכות מחייבת האישה בחיוב גמור לפרוש בראש חודש. והיינו שר"ח לא יהיה אצלה כיום חול רגיל. ונהגו היום לכר"ע לא לבכס ביד. **ועניין כיבוס במכונה** הרב אלישיב ורבי חיים קניבסקי אסרו. ואילו רבי שלמה זלמן התיר. ובכ"י"א ט"ב שהאיש יפעיל את המכונה. ואסרו תפירה וסריגה. ויש שאסרו לפני פרנסה רב וא"ר. ויש שהתירו לנשים שזהו פרנסתן כי לא קיבלו ע"ע להפסיד פרנסתן, הערוך השולחן. **ולגבי גיהוץ** ראוי ג"כ להימנע. דה"צ נוהג בב' ימי ראש חודש, כן הורו רבי שלמה זלמן ורבי ניסים קרליץ.

המשך הלכות שבת מנחת איש לרבי א"י"ש שפירא שליט"א: ברירה במין אחד: ברירה גדולים וקטנים, שלמים ושבורים - מין אחד אין בו ברירה, ואפילו אם בורר גדולים מקטנים או שלמים משבורים וכדומה אין בו איסור ברירה ואף לאחר זמן ואף אם בורר בכל. **גם אם יש לו צורך מסויים וזקק בגדילים או דוקא בשלימות,** וכגון הבורר מצות שבורות מהשלימות לצורך 'לחם משנה', אם הבורר את החתיכות הקטנות כדי להגיש לאורחיו או החתיכות הגדולות יותר וכדומה, אין פעולתו נחשבת ברירה. אבל אם יש לו צורך לברור גדולות מקטנות ויש להחשיב את פעולתו כתיקון משום אותו הצורך, וכגון הרוצה להלות ביצים לחברו ויש לו כלי מלא בביצים מגדלים שונים ובורר ביצים מגודל

חידות

מטובך.. יתן חלקנו בתורתך ואחרי עושה שלום – שיבנה בית המקדש יתן חלקנו בתורתך. ט. פרשה שנייה "דגנך תירשך ויצהרך". י. בר מצוות.

חידות לשונות על הפרשה מאת רבי יאיר נוסבך הצדיק שליט"א: התשובות בסמוך לשאלות. א. שמות 10 פרשות בפרשה: כי תשא (ל יב) ראה (לא ב) וישב (לב ו) ויצא (לכ כד) אמור (לג ה) ויקרא (לד ה) תרומה (לז יג) בא (לד יב) בהר (לא יח) בעלותך = בהעלותך (לד כד) ב. 12 לוג: הין (ל כד). ג. חריף שכל שמכין תרופות! רוקח ממולח (ל לה). ד. שניים מעשרת מכות מצרים! ארבה (לב יג) דם (לד כה). ה. אחד מתרי-עשר הנביאים: מלאכי (לב לד). ו. שני מזלות: גדי (לד כז) שור (לד יט). ז. עלול להתפוצץ? מוקש (לד יב). ח. סדר בש"ס: מועד (ל יח). ט. ספרו של רבי אלעזר מוורמייזא: הרקוח (ל כה). י. 12 מילים הקשורים לפורים ולמגילה: מסכה (לב ב). מהו ומהו (לב טו). מר-דרור (לכ כב). עשרת (לד כח). חמש מאות (לכ כב). ואיש את רעהו (לכ כז). ויהי (לב יט). ועמוד משה בשער (לב כז). הדרוה (לג ד). מחצית השקל (ל יג). חור (לא א). חמשים (לכ כג).

חידות כלליות וילדים: א. אדם קנה עז 60ט שח ומכר אותה 70ט ש"ח לאחר מכן קנה אותה בחזרה 80ט שח ומכר אותה 90ט ש"ח. כמה כסף בסה"כ הרוויח אותו אדם? ב. איזה אוכל גורם לאנשים להזדקק דמעות? ג. איך יתכן 3=600? **תשובות:** א. התשובה כמובן 20 שח כי הוא הוציא מהכיס 140 וחזר לו לארנק 160. ב. בצל. ג. המילים "שש מאות" זה א אותיות 1/31 מזה זה המילה שש.

חידון משמעותיות מילים לפרשת כי תשא. ה' משמעותיות למילה **מתכון**.

מתכון - מניין. מספר. "והקטורת אשר תעשה במתכונתה לא תעשו לכם" רש"י: במניין (שמות ל לג). "ואת מתכונת הלבנים" (שמות ח). **מתכון - בסיס.** "ויעמידו את בית האלוקים על מתכונתו" מצודות דוד: כנו ובסיסו (דברי הימים ב כד יג). **מתכון - על פי מבנה קבוע.** יוצא מהבית בשעה שבע במתכונת קבועה. מתכונת ההתנהגות שלו משתנה מעת לעת. **מתכון - מרשם. תפריט.** "המתכוננים של שף שרגא מעולים". **מתכון - עושה בכונה תחילה.** "מתכון להכעיס".

הגיגים שנשלחו עבור מי שמוצא בהן עניין

למה נקרא שמה פגסוס ולא פנחמור? - משום שזו תוכנה חכמה.

שאלו את שף שרגא אם יש הבדל בין מלח רגיל למלח ים. בוודאי, הוא ענה, חוץ מזה שהטעם שלהם אותו דבר, אלו שני מוצרים שונים לגמרי.

ארגוני הנשים דורשים מהמשטרה להפעיל מיידית גם תוכנת פגסוסה.

למה לאבי המיעוּדת: הבחור הזה מאוד מאוד רגיש לתחושות הזולת. הוא סיפר לי כמה במשיח לפי תומו, שפעם הוא מצא סכום כסף נכבד ומה ששימח אותו זה לא הכסף אלא העובדה שהמאבד יכל להתייאש מיד ולשכוח מהכסף בלי לשקוע בתקווה ובאשליות שווא שהכסף יחזור אליו.

שאלו רבנית צוהרית לפני טו בשבט: תלמדנו רבניתנו דיני קדימה במין שבעה. ענתה: ברור ששנים קודמות.

למה באלול אני שומע אחד אומר לפני ינו אלול, ובאדר אני לא שומע שמישהו מזכיר לפני ינו אדר?

אם גבר היה צריך לנקות לפסח והאישה היתה צריכה לבנות סוכה. שניהם היו מתחילים בער"פ, עכשיו שאשה צריכה לנקות לפסח וגבר לבנות סוכה, שניהם מתחילים בערב סוכות.

תודה מאוד מאוד לכל מי ששאל השבוע למה העלון יוצא באיחור. תודה מאוד. אני מעוניין להודות מאוד לאיש שהוא ואורייתא חד הם והדבר ניכר היטב בשמחתנו בתורה בשבוע זה, והוא גי"כ זוכה ומתקיימת בו בקשת דוד המלך 'שבתי בבית ה' כל ימי חיי', הדמות והסמל לבן עליה אמתית שקורן עור פניו מעוצם ותרנתו הקדושה, ה"ה המתממד המופלג רבי אליעזר כהן שליט"א מרחוב מימון (חתן הרב לרנר) שמקרין משמחת התורה שלו לכל העולם.

חידות שינון הפרשה לפי סדר ה-א-ב. מתאים גם לילדים: א. מבוני המשכן? אהליהב. ב. איך כתוב בלשון הפסוק שמה נתעכב? בושש. ג. כל שקל שווה עשרים? גרה. ד. מאיזה שבט היה אהליהב בן אחיסמך? דן. ה. איך טוחנים את הקטורת? הדק. ו. איזה פסוק בפרשה החזן אומר בקול ברי"ה מידות? ועבור ד' על פני ויקרא. ז. מי מצווה לעלות לרגל? זכרים. ח. איך נקראת אומנות באבן? חרושת אבן. ט. מה עשה משה לעגל? טחן. י. מי לא מש מהאהל? יהושע. יא. מה העונש של מחלל שבת? כרת. יב. מי הרגו איש את אחיו? לוי. יג. מה משה שם לפניו? מסווה. יד. ממה הכיור עשוי? נחושת. טו. לאיזה הר משה עלה? סיני. יז. קול _____ גבורה. קול _____ חלושה. קול _____ ענות. יט. איך נאמר- _____ לך 2 לחות? אבנים; פסל. כ. מקום עמידת משה ב"יג מדות? צור. ק. אחד ממניי הבשמים? קיצה. ר. למה משמש הכיור? רחיצה. ש. איך נקרא בגד הכיסוי של הארון והשולחן? שרד. ת. איך כתוב - מזבחותרם? ומצבותם? ואשריהם? **תשברון תתוצון תגדעון.**

חידות פרשת שבוע: א. בפרשה 5 בהמות ונעו? ב. איזה פסוק בפרשה מופיע בשלמותו (על כל 12 מילותיו) בעוד מקום בחומש שמות כל המילים והטעמים? ג. בפרשה 'עפר' ולא מהאדמה? ד. היכן בפרשה רמוז ביקור לשבת בעיר 'חריש'? ה. היכן בפרשה הפסוק הכי ארוך בתורה? (34 מילים!) ו. היכן פרעה בפרשה?

חידות תורניות: ז. איזה מצווה עני משלם עליה יותר מאשר עשיר כשמקיימה? ח. איזה בקשה אומרים בשמונה עשרה בשבת פעמיים באתו נוסח כל שמו"ע מחדש? ט. איפה מזכירים בקריאת שמע 'שמך' י. איזה דבר אין בחודש זה ויש אותו יום יום כל השנה?

תשובות: א. שור, גדי, חמור, שה, עגל (חטא העגל) עוף: דרור (בסממנים מור 'דרור') ב. ראשית ביכורי אדמתך וגוי' ג. 'ואטחון אותו היטב עד אשר דק לעפר'... ז. פלד' פכא' "בחריש ובקציר תשבתי" ה. 'וירא העם כי בושש משה...' ו. פלב' כפה... כ. פרעה אהרן לשמחה בקמיהם" ז. ביכורים: העשיר מביא פרי ראשון בסל מזהב ומחזירים לו הסל. העני מביא פרי ראשון בסל מעלים ולא מחזירים לו הסל. ח. בברכה אמצעית שבענו

אחד התארח אצל חבר שלו לפתע ירד גשם זלעפות, החבר הציע לתישאר לישון יש לנו חדר מיותר! האורח נעלם וחזר אחרי 20 דקות כשכולו רטוב. 'איפה היית?' הלכתי להביא פיגימה.

נסעתי ברמזור אדום תוך כדי שיחה בנייד בלי חגורה והרבה נוסעים מעל המותר, שוטר עצר אותי, שאלתי אותו אם הוא מותר לך, הוא השיב ב"שללה".

אדם העליב מישהו אז הוא העליב אותו בחזרה וכשנשאל מדוע השיב: מי שמעליב נקרא רוצח והבא להורגך השכם להרגו.

בעקבות הארועים בשיח גיראח, סילמן שוקלת להעביר את לשכתה לתחנת דלק.

ביקשתי מהמשטרה להאזין לנייד של חמותי כדי לדעת אם היא מגיעה אלינו לשבת. השוטר: יש דברים שאנחנו לא מתערבים.

אני אקרא לילד 'מיגוי' ואז לא יוכלו להוציא אותו מהכיתה. **לא רוצה** להלחץ אבל אנחנו הולכים לאבד את אוקראינה בארץ עיר.

פוטין מתחזק, רוצה להיות באומן בראש השנה.

שאלה בחושן משפט: אדם שהטלפון שלו נפל למים והתקלקל, האם הוא חייב לשלם למשטרה על תוכנת הריגול שהזיק להם?

פסק חדש: עדיף ללמוד את הדף היומי בטלפון ובכך לזכות גם את השוטרים...

משטרה שלום. אישתי התקשרה אלי בטלפון וביקשה שאקנה לה כמה דברים. שכחתי איזה דברים ביקשה. תעזרו לי, אני בסכנה. שוטר: 2 חלב, עגבניות, לחם, קוטג', ביצים ופסטורם. תודה.

הר"ה נפץ בתלמיד: אתה רואה שאתה לא שומע?...!

היכן ניתן להשיג את העלון

מאוד רבי אהרן ברזל שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י בעל לב הזהב רבי אברהם לויסון שליט"א. **בראשון לציון:** ע"י הבחור המצויין בכל מידה נכונה רבי אהרן פינהנלר. **בקריית אתא:** בית הכנסת מאקווא ירושלים 3 ע"י הנער המופלג בכל התחומים נחמיה ברוגשטיין נ"י. **במנצ'סטר** אצל האיש שכל זקניו עד אדם הראשון גאים בו רבי שמואל א. הורביץ שליט"א מחשובי וצדיקי אנגליה: 447425793110+. **תודה רבה מאוד לישיבת סרט וזינץ ביחפה שנוסעים לשבת ישיבה יה"ר שיצליחו מאוד.**

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלונים בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ב'קובץ גליונות'.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. להאזנה לשיעורי המערכת של שבת: 0733718054

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com

השתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס-רשת הכוללים פרס כ"עלו, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות.

ניתן לקבל את העלון בכתב יותר גדול במייל הנ"ל

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: **צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר** מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובבית הכנסת בית אהרן** רחוב רד"ק. **ובבניהמ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כף'** רחוב אבוחצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (תברון) בכניסה המערבית בקולטר ירוק. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים ובראשם רבי ידידיה זר שליט"א מו"ץ בכיר להלכות ברכת החמה ולטו שבשחל ביום ו' **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עילית** (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 37: 7 בכניסה לחנות ש.מ.ח. – שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל האיש שלא יעזרו כל המאמצים של כל החילות ישראל הוא לעולם לא יעזוב את הר יונה רבי שמחה שולמן שליט"א שהוא גברא דמריה סייעא. **כן ניתן להשיג בירושלים** ביישיבת מיר אצל האיש שמקדים שבת בזמן רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש בעל לב הזהב, שכולם אוהבים אותו אהבת נפש ואומרים עליו אשתי יולדתו, הדמות של ישיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א. **בבית שמש** אצל אלו הדורות בחסד ועוד דברים רבי נחום זכרש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. וכן ביישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **בנתיבות** ב'בית בוכריס'. **באשדוד:** בית הכנסת החיד"א רובע ג' רחוב יצחק הנשיא. **ברחובות** ביישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור המצויין בכל מידה נכונה ישי רות שליט"א. **בירוחם** אצל המתפלל כמונה מעות רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו. **בקריית גת** בביח"כ"נ שומרי אמונים מיום שיש. **בעוצם** ביישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל עמוד הענן רבי יוסף המאירי שליט"א כולל נר ישראל גבעה ב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בני הדר: רחוב אברהם. שוטר. קהל חסידים. יוצאי חרון. ע"י המיוחד בדור רבי יואל פינהנלר שליט"א. ובישיבת אור ישראל ע"י הבחור המופלג